

Datum
2013-05-20

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Spioneri och annan olovlig underrättelseverksamhet (SOU 2012:95)

Säkerhetspolisen är positiv till förslagen i betänkandet. Säkerhetspolisen välkomnar särskilt den föreslagna straffbestämmelsen i 19 kap. 10 § brottsbalken. Den nya bestämmelsen kommer på ett positivt sätt påverka Säkerhetspolisens möjligheter att fullgöra sitt uppdrag att skydda och förhindra brott mot Sveriges säkerhet.

Säkerhetspolisen vill dock framföra följande synpunkter med anledning av betänkandet.

Pågående översyn av lagen om skydd för företagshemligheter (5.3)

Säkerhetspolisen välkomnade förslaget i betänkandet Förstärkt skydd för företagshemligheter (SOU 2008:63) om ett straffansvar för vissa obehöriga röjanden och utnyttjanden av företagshemligheter av personer med lovlig tillgång till desamma. Säkerhetspolisen vill därför understryka att det är angeläget att förslagen i det betänkandet genomförs så att lagförslagen i det och nu aktuellt betänkande tillsammans åtgärdar identifierade brister.

Säkerhetspolisen vill i sammanhanget vidare erinra om vikten av att förslagen i det nu aktuella betänkandet också beaktas i de förslag som kommer att lämnas med anledning av kommittédirektiven En modern säkerhetsskyddslag (dir. 2011:94) och Översyn av bestämmelserna om skydd för landskapsinformation (dir. 2012:69). Det nödvändigt att begreppet rikets säkerhet, eller Sveriges säkerhet, har samma innebörd i samtliga regelverk. Det straffbara området som föreslås omfattas genom nu aktuellt betänkande får inte inskränkas genom framtida

Datum
2013-05-20

förslag. Det som är avsett att skyddas ur ett hotperspektiv måste harmoniera med och vara detsamma som det som omfattas ur ett skyddsvärdesperspektiv.

Men-rekvisitet i spioneribestämmelsen (5.4.8)

Som framgår i betänkandet kan politiskt spionage omfattas av spioneribestämmelsen om ett uppenbarande av uppgifterna för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet. Det är en grannlaga uppgift att avgöra när detta rekvisit är uppfyllt. Säkerhetspolisen anser att politisk information som direkt eller indirekt kan ge en annan stat möjlighet att påverka eller begränsa Sveriges handlingsfrihet eller självbestämmande bör skyddas. Inhämtning av information om Sveriges politik gällande exempelvis civil infrastruktur kan innebära att Sveriges förhandlingsmöjligheter och suveränitet kan påverkas negativt. Om en viss politisk position blir känd för en motpart kan svenska förhandlingspositioner försvagas och svenska möjligheter att agera självständigt försämrats. Det måste också beaktas att information som vid en första anblick kan te sig betydelselös kan vara av stor vikt för andra aktörer. Ibland saknas insyn i den andra aktörens exakta motiv till att inhämta viss information och effekten av att politisk information anskaffas kan bli allvarligare än vad som först kunnat förutses. Säkerhetspolisen bedömer också att Sveriges internationella relationer kan påverkas negativt om röjda uppgifter blir kända för andra stater än den som inhämtat informationen. Sammanfattningsvis bör frågan om betydelsen av politiskt spionage belysas ytterligare i det fortsatta beredningsarbetet.

I betänkandet berörs inte särskilt problematiken kring spridning av massförstörelsevapen. Säkerhetspolisen bedömer att anskaffning av system, produkter, teknologi, ämnen och kompetens till statliga aktörers program för massförstörelsevapen i många fall kan medföra men för Sveriges säkerhet. Det är viktigt att det tydliggörs i det fortsatta beredningsarbetet att information av vikt för framställning av massförstörelsevapen kan vara av sådan betydelse för Sveriges säkerhet att anskaffning av sådan information kan vara kriminaliserad genom bestämmelsen.

Möjligheten att använda hemliga tvångsmedel och vissa andra hjälpmedel i samband med otillåten underrättelseverksamhet (7.7.2)

Med anledning av sammanfattningen på sidan 270 i betänkandet vill Säkerhetspolisen framföra att hemliga tvångsmedel, trots att de har ett visst begränsat användningsområde, är nödvändiga när det gäller att utreda och förhindra brott mot Sveriges säkerhet.

Möjligheten till hemliga tvångsmedel (avsnitt 7.7.2 och 7.10)

I betänkandet föreslås, utifrån den reglering som för närvarande gäller, att det ska finnas samma möjligheter till tvångsmedel för olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige som det idag finns för olovlig underrättelseverksamhet. I betänkandet Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott (SOU 2012:44) föreslås bland annat att obehörig

Datum
2013-05-20

befattning med hemlig uppgift och olovlig underrättelseverksamhet ska ingå i brottskatalogen till lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott. Säkerhetspolisen är positiv till det förslaget och menar att det är angeläget att förslagen i SOU 2012:44 beaktas i den fortsatta beredningen av det nu aktuella betänkandet.

Detta yttrande har beslutats av säkerhetspolischefen Anders Thornberg.